

Legislació delegada

Decret

Vist l'article 59 de la Constitució andorrana, segons el qual, mitjançant una llei, el Consell General pot delegar l'exercici de la funció legislativa en el Govern;

Vista la delegació legislativa a favor del Govern establerta en la disposició final primera de la Llei 26/2017, del 23 de novembre, de modificació de la Llei de creació i funcionament del raonador del ciutadà, del 4 de juny de 1998, d'acord amb la qual s'encomana al Govern que publiqui al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra el text consolidat de la Llei de creació i funcionament del raonador del ciutadà, del 4 de juny de 1998, que inclogui les modificacions introduïdes fins ara en aquesta llei, i que afegeixi un títol a cadascun dels articles que no hagin estat modificats per aquesta llei;

Vist que en compliment del que preveu la disposició final primera de la Llei 26/2017, es refon en aquest Decret legislatiu el contingut de la Llei de creació i funcionament del raonador del ciutadà, del 4 de juny de 1998, per incloure les modificacions que dimanen de la Llei 79/2010, del 25 d'octubre, de modificació de la Llei de creació i funcionament del raonador del ciutadà, i de la Llei 26/2017, del 23 de novembre, de modificació de la Llei de creació i funcionament del raonador del ciutadà, del 4 de juny de 1998;

Vist que, d'altra banda, es reprenen de forma ordenada la disposició transitòria i final de la Llei de creació i funcionament del raonador del ciutadà, del 4 de juny de 1998, la disposició final de la Llei 79/2010, i les disposicions finals de la Llei 26/2017 i, en ordre a garantir la claredat en la consulta d'aquest Decret legislatiu i preservar la seguretat jurídica, es fa constar per a cadascuna d'aquestes disposicions de quina de les lleis esmentades porta causa;

Ateses les consideracions exposades, a proposta del ministre d'Afers Socials, Justícia i Interior, el Govern, en la sessió del 25 d'abril del 2018, aprova aquest Decret legislatiu amb el contingut següent:

Article únic

S'aprova la publicació al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra del text refós de la Llei de creació i funcionament del raonador del ciutadà, del 4 de juny de 1998, que entrarà en vigor l'endemà de ser-hi publicat.

Cosa que es fa pública per a coneixement general.

Andorra la Vella, 25 d'abril del 2018

Antoni Martí Petit
Cap de Govern

Text refós de la Llei de creació i funcionament del raonador del ciutadà, del 4 de juny de 1998

Títol I. Estatus jurídic

Capítol I. Funcions

Article 1. *Missió*

El raonador del ciutadà, que actua com a delegat o comissionat del Consell General, és una institució que té com a missions la defensa i la protecció dels drets i les llibertats fonamentals reconeguts a la Constitució, la supervisió del compliment i la defensa dels drets reconeguts en els convenis internacionals signats i ratificats pel Principat d'Andorra en els termes que estableix aquesta llei, en particular sobre els drets dels infants, de les persones amb discapacitat, i també la lluita contra la discriminació de tot tipus i contra les actituds racistes, xenòfobes, antisemites i intolerants.

Article 2. *Funcions*

1. El raonador del ciutadà té les funcions següents:

- a) Informar els ciutadans dels drets i les llibertats que la Constitució els reconeix, i vetllar pel seu compliment.
- b) Vetllar perquè l'actuació de les administracions públiques, en general i en sentit ampli, s'adeqüi als principis fonamentals de defensa i protecció dels drets i les llibertats establerts a la Constitució.
- c) Vetllar perquè l'actuació de les administracions públiques, en general i en sentit ampli, serveixi amb objectivitat l'interès general i se subjecti als principis de jerarquia, eficàcia, transparència i plena submissió a la Constitució i a la resta de l'ordenament jurídic.
- d) Informar i aconsellar els menors d'edat sobre els drets i les llibertats que la Convenció sobre els drets de l'infant, adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989, i els protocols opcionals o addicionals d'aquesta convenció que formin part de l'ordenament jurídic andorrà, els reconeix, i vetllar pel seu compliment. En aquest àmbit el raonador del ciutadà proporciona informació, ajuda i assistència als menors d'edat, i intervé quan ho considera necessari. En concret, si arran de les investigacions que porta a terme conclou que hi pot haver indicis de la comissió d'infraccions penals, ho fa saber al Ministeri Fiscal.
- e) Vetllar perquè l'actuació de les persones o les entitats públiques o privades, inclosos els mitjans de comunicació, respectin la igualtat de totes les persones, i perquè s'adoptin les mesures necessàries per evitar qualsevol tipus de discriminació, directa o indirecta, per raó de naixement, raça, nacionalitat, origen nacional o ètnic, color, sexe, religió, opinió filosòfica, política o sindical, discapacitat física o mental, mode de vida, costums, llengua, edat, gènere, identitat o orientació sexual, o qualsevol altra condició personal o social. També té per funció lluitar contra les actituds racistes, discriminatòries, xenòfobes, antisemites i intolerants.

S'entén per discriminació directa qualsevol diferència de tracte basada en una de les condicions esmentades al paràgraf anterior i que manca de justificació objectiva i raonable, és a dir, que no persegueix una finalitat legítima o que no hi ha proporcionalitat entre els mitjans emprats i la finalitat perseguida.

S'entén per discriminació indirecta el fet que un factor aparentment neutre, com ara una norma, un criteri o una pràctica, no pugui ser respectat amb la mateixa facilitat per persones que pertanyen a un grup determinat per qualsevol de les condicions esmentades al primer paràgraf d'aquesta lletra e, llevat que aquest factor tingui una justificació objectiva i raonable, tal com es defineix al paràgraf anterior.

En aquest àmbit, correspon al raonador del ciutadà:

- i) Proporcionar informació, ajuda i assistència a les víctimes de qualsevol discriminació o d'actituds racistes, xenòfobes, antisemites i intolerants perquè puguin fer ús dels mitjans o recursos escaients per a la defensa dels seus drets i interessos, i intervenir quan ho considera necessari. En concret, si arran de les investigacions que porta a terme conclou que hi pot haver indicis de la comissió d'infraccions

administratives o penals, ho fa saber a l'autoritat administrativa competent o al Ministeri Fiscal, respectivament.

ii) Fer el seguiment del contingut i els efectes de la normativa que incideix en la lluita contra la discriminació i contra les actituds racistes, discriminatòries, xenòfobes, antisemites i intolerants; fer propostes de millora en relació amb aquesta normativa, i informar amb caràcter previ, preceptiu i no vinculant, sobre els projectes de llei i de reglament, i les proposicions de llei vinculats a la no-discriminació, el racisme, la xenofòbia, l'antisemitisme i la intolerància. Els informes també poden versar sobre documents estratègics, plans d'acció i polítiques governamentals vinculades a les matèries esmentades anteriorment.

iii) Promoure la sensibilització dels ciutadans en tot el que estigui relacionat amb la discriminació, el racisme, la xenofòbia, l'antisemitisme i la intolerància a través de la publicació dels documents i la informació oportuns, participar si escau en els programes de formació que es portin a terme en aquestes matèries, i donar suport a les activitats de les entitats i organismes que lluiten contra la discriminació, el racisme, la xenofòbia, l'antisemitisme i la intolerància, mitjançant la recepció i la presa en consideració eventual de les seves preocupacions i la constància en els informes corresponents.

Aquesta funció s'ha de desenvolupar amb esperit de diàleg i en col·laboració amb les entitats i els organismes concernits per la lluita contra la discriminació i les actituds racistes, discriminatòries, xenòfobes, antisemites i intolerants.

f) Informar, ajudar i aconsellar les persones amb discapacitat dels drets que el Conveni relatiu als drets de les persones discapacitades, adoptat per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 13 de desembre del 2006, i els protocols opcionals o addicionals d'aquest Conveni que formin part de l'ordenament jurídic andorrà, els reconeixen, i vetllar pel seu compliment. En aquest àmbit, el raonador del ciutadà ha de:

i) Fomentar, fer el seguiment i supervisar l'aplicació del conveni esmentat exercint la funció estatal de control independent que s'hi estableix a l'article 33, apartat 2.

ii) Promoure la participació de la societat civil i, en particular, de les persones discapacitades i de les entitats i els organismes que les representen en l'acompliment de les funcions esmentades a la lletra i anterior.

2. Les funcions assenyalades a les lletres e i f de l'apartat anterior d'aquest article s'exerceixen sense perjudici que en el futur també es puguin encomanar de forma concorrent a altres entitats o organismes independents que tinguin atribuïda la missió de promoure i defensar els drets humans.

3. Per acomplir les funcions relacionades a l'apartat 1 d'aquest article, el raonador del ciutadà recull i tramita les queixes i les reclamacions que concerneixen les relacions dels ciutadans amb les administracions públiques i les altres entitats i organismes públics del Principat d'Andorra.

No obstant això, quan es tracti de la defensa i la protecció dels drets dels menors d'edat i de les persones discapacitades, i de la lluita contra el racisme, la intolerància i la discriminació, també rep i tramita les queixes i les reclamacions que concerneixen les relacions dels ciutadans amb les altres persones o entitats privades.

Article 3. *Queixes i reclamacions*

1. Les queixes o les reclamacions que rebí el raonador del ciutadà que concerneixen el funcionament de l'Administració de justícia no seran tramitades per ell, que es limitarà a traslladar-les al Consell Superior de la Justícia.

2. Sense perjudici de l'anterior, el raonador mencionarà en el seu informe anual al Consell General les queixes rebudes en relació amb el funcionament de l'Administració de Justícia.

Article 4. *Abast de les queixes i reclamacions*

1. El raonador del ciutadà no pot intervenir arran de les queixes i les reclamacions que se li plantegin en assumptes en els quals s'hagi instat un procés davant un òrgan jurisdiccional, ni pot anul·lar o modificar un acte administratiu, i s'ha de limitar a fer les recomanacions i els suggeriments que estimi oportuns.

2. Les queixes i les reclamacions adreçades al raonador del ciutadà no interrompen els terminis per interposar recurs administratiu o jurisdiccional, ni en fan variar els efectes.

3. En cas que, un cop instada la intervenció del raonador del ciutadà, el mateix assumpte esdevingui l'objecte d'un procés davant un òrgan jurisdiccional, la persona interessada li ho ha de comunicar al més aviat possible. Si el raonador del ciutadà ha iniciat les actuacions oportunes, les ha d'aturar d'acord amb el que disposa l'apartat 1 d'aquest article.

4. No obstant el que disposa l'apartat 1 d'aquest article, malgrat que s'hagi instat un procés davant un òrgan jurisdiccional pel mateix assumpte, el raonador pot seguir exercint les funcions d'informar, ajudar, aconsellar i assistir els menors d'edat, les víctimes de qualsevol discriminació i les persones amb discapacitat.

Article 5. Actuació d'ofici

1. Encara que no s'hagi plantejat cap queixa o reclamació concreta, el raonador pot, d'ofici, elaborar informes o fer recomanacions sobre qüestions d'interès per als ciutadans o la societat en general, o sobre matèries vinculades a qualsevol de les funcions que té encomanades.

2. Encara que no s'hagi plantejat cap queixa o reclamació concreta, si el raonador té coneixement d'algun cas de discriminació, racisme, xenofòbia, antisemitisme o intolerància, pot fer una enquesta d'ofici d'acord amb el procediment que es regula al títol II d'aquesta Llei.

Capítol II. Caràcter del raonador del ciutadà

Article 6. Principi d'independència

1. El raonador del ciutadà és una institució independent de qualsevol altra, i compleix les seves funcions amb objectivitat i total independència.

2. En l'exercici de les funcions pròpies del seu càrrec, el raonador no pot ser perseguit -gaudeix per tant d'immunitat- per les opinions que manifesti ni pels actes que realitzi.

Article 7. Retribució

El Consell General assenyala, amb càrrec als seus pressupostos, i dintre del marc general de retribucions vigents per a càrrecs públics, la retribució que ha de rebre el raonador del ciutadà per l'exercici de les seves funcions.

Capítol III. Nomenament i cessament

Article 8. Nomenament

1. La persona que exerceix el càrrec de raonador del ciutadà és nomenada pel Consell General amb el vot favorable de dues terceres parts dels seus membres, en primera votació. Si en una primera votació no s'assoleix aquesta majoria, queda elegit el candidat que, en una segona votació, obtingui el vot favorable de la majoria absoluta.

2. Si el càrrec de raonador queda vacant, es procedeix de conformitat amb les previsions establertes en el Reglament del Consell General per a l'elecció de persones.

3. El nomenament del raonador es publica al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

4. Un cop nomenat el raonador, ha de prestar jurament o promesa d'acatament davant del síndic general, en la forma prevista pel Reglament del Consell General.

Article 9. Durada del mandat i cessament

1. El mandat del raonador del ciutadà és per un període de sis anys.

2. El mandat no és renovable.

3. El raonador del ciutadà ha de cessar en les seves funcions únicament en els casos següents:

- a) Per renúncia expressa, feta per escrit, davant del síndic general.
 - b) Per defunció, inhabilitació política o incapacitat declarada judicialment. Si és a instància del Consell General, es requereix, per iniciar els tràmits de la incapacitació, la mateixa majoria que s'hagi establert per al seu nomenament.
 - c) Per finalització del termini del seu mandat.
 - d) Per condemna mitjançant sentència ferma per delictes dolós.
 - e) Per incórrer en incompatibilitat, segons les previsions de la present Llei.
 - f) Per manifesta negligència o descuit en l'exercici del seu càrrec.
4. En els cinc primers casos esmentats en l'apartat anterior, el síndic general declara el càrrec vacant, una vegada constata, mitjançant el document corresponent, la causa que l'ocasiona.
5. La negligència o el descuit en l'exercici del càrrec només pot ser declarada pel Ple del Consell General, en sessió pública, per majoria absoluta dels seus membres i després d'audiència amb la persona interessada.

Article 10. Vacant

1. Si el càrrec de raonador del ciutadà queda vacant, el síndic general ha de procedir en la forma prevista a l'article 8.
2. Si la vacant es produeix per expiració del mandat, el raonador continua exercint el seu càrrec en funcions fins a la presa de possessió del nou raonador.
3. En els altres casos de vacant, un cop declarada, el raonador cessa immediatament en les seves funcions i aquestes són exercides interinament per la persona que designi lliurement la Junta de Presidents dels Grups Parlamentaris del Consell General, fins a un màxim de sis mesos.

Article 11. Accés i incompatibilitats

1. Qualsevol ciutadà de nacionalitat andorrana, major d'edat i que es trobi en ple ús dels seus drets civils i polítics, pot ser raonador del ciutadà.
 2. L'exercici del càrrec de raonador és incompatible amb l'exercici de qualsevol altre càrrec públic o polític, sigui electe o de designació; amb l'exercici de les carreres judicial o fiscal i amb qualsevol forma d'assessorament jurídic diferent del que comporten les seves funcions; amb l'exercici de qualsevol professió liberal, mercantil o laboral; amb càrrecs o funcions en organitzacions, associacions o societats, ja siguin públiques o privades i amb la condició de membre de qualsevol partit polític o organització empresarial i sindical.
 3. El raonador s'ha d'abstenir d'intervenir en aquells casos en què concorri qualsevol de les causes d'absolució o recusació previstes en el Codi de l'Administració i en la Llei qualificada de la justícia. Per aquest sol supòsit serà substituït per la persona que designi la Junta de Presidents dels Grups Parlamentaris del Consell General.
 4. Durant l'exercici de les seves funcions, el raonador no pot concórrer com a candidat ni efectuar actes de propaganda política a cap elecció, ni general ni local.
 5. Si s'incorre en causa d'incompatibilitat i no presenta renúncia, la vacant és declarada en la forma prevista en l'apartat 4 de l'article 9.
 6. Quan existeix una causa d'incompatibilitat en la persona que hagi estat elegida raonador del ciutadà, abans de prestar jurament o promesa d'acatament davant el síndic general, ha de cessar en el càrrec o l'activitat objecte d'aquella incompatibilitat o bé haver obtingut l'excedència corresponent.
- Si transcorreguts quinze dies d'ençà de l'elecció no ha donat compliment a l'establert en l'apartat anterior, s'entén que no accepta el nomenament.

Títol II. Actuació

Capítol I. Presentació de queixes i reclamacions

Article 12. *Presentació de queixes i reclamacions*

1. Les queixes i les reclamacions relatives a les funcions del raonador del ciutadà, s'han de dirigir i presentar davant d'aquesta institució.
2. Les queixes i les reclamacions no poden ser anònimes. Han de contenir totes les dades d'identificació de la persona reclamant, els motius de la queixa o la reclamació, l'exposició dels fets i les persones que hi hagin intervingut i també s'han d'acompanyar amb la documentació acreditativa, si n'hi ha.
3. Fora d'allò establert a l'apartat anterior, les queixes i les reclamacions no estan subjectes a cap requisit formal. Es poden fer personalment o per apoderat o representant amb poder suficient.

Article 13. *Legitimació*

1. Les queixes o les reclamacions poden ser efectuades per qualsevol persona física o jurídica que invoqui un interès legítim, sigui quina sigui la seva nacionalitat, edat, condició o residència. En el cas de menors de 12 anys d'edat i d'incapacitats ho han de fer els seus representants legals, sense necessitat de poder especial.
2. El raonador del ciutadà, quan rebi la queixa o la reclamació, n'acusa recepció, en tot cas i en el termini màxim de tretze dies hàbils, i ha de comunicar a la persona interessada el curs que hi hagi donat.

Capítol II. Procediment per a queixes i reclamacions

Article 14. *Admissió i rebuig de queixes i reclamacions*

1. Les queixes i les reclamacions dels particulars cursades al raonador del ciutadà han de ser examinades per aquest.
2. El raonador solament pot rebutjar-les "a limine" si aprecia mala fe; falta de competència, interès legítim, o fonament, o quan la seva tramitació perjudiqui els interessos legítims de tercers.
3. El rebuig o la inadmissió ha de ser motivat i es comunica a la persona interessada.
4. Si el rebuig és per incompetència, el raonador ha d'informar, si escau, de l'autoritat o el procediment que al seu entendre sigui el més adequat.
5. El rebuig inicial de les queixes i les reclamacions no impedeix que el raonador, d'ofici, pugui informar en relació amb els problemes d'índole general que s'hi plantegin.

Article 15. *Condicions de les actuacions*

1. Totes les actuacions del raonador del ciutadà són gratuïtes per a la persona interessada.
2. Les actuacions del raonador s'han de fer amb la deguda reserva i secret, sense mencionar el nom del reclamant quan aquest ho sol·liciti o quan, pel caràcter de la qüestió, pugui perjudicar-ne l'honor o la intimitat.
3. Les persones que intervinguin en la tramitació de les queixes i reclamacions han de guardar, en els mateixos casos, el mateix deure de reserva.
4. En els informes que elabori el raonador, s'hi poden contenir les referències necessàries a les actuacions practicades, però vetllant sempre per respectar la intimitat i l'honor dels reclamants i de qualsevol altra persona el nom de la qual s'hagi revelat en el decurs de l'enquesta, sense perjudici del que estableix l'article 17.7.

Article 16. *Decisions no impugnables*

Les decisions i les resolucions del raonador del ciutadà no són susceptibles de recurs ni de cap reclamació.

Article 17. *Tramitació de les queixes i reclamacions*

1. Un cop admesa a tràmit una queixa o reclamació, el raonador del ciutadà inicia l'enquesta pertinent sobre la realitat dels fets que s'hi al·leguen.
2. Aquesta enquesta no ha de ser objecte de cap tràmit formalitzat.
3. L'enquesta s'ha de portar a terme sense dilació i, com a regla general, no s'ha de perllongar més de tres mesos.
4. Si la queixa o la reclamació concerneix una administració pública o qualsevol altra entitat o organisme públic, el raonador del ciutadà ha de fer-ne saber el contingut a l'administració, l'entitat o l'organisme esmentats, perquè el seu cap o responsable trameti un informe escrit al respecte en el termini màxim d'un mes. Si, a més, la queixa o la reclamació concerneix persones concretes, el raonador del ciutadà també ha de sol·licitar a aquestes persones que responguin, per escrit i en el mateix termini, sobre els fets o les circumstàncies que en són objecte, adjuntant-hi els documents o els testimonis que considerin oportuns.
5. Si la queixa o la reclamació concerneix una persona o entitat privada, el raonador del ciutadà ha de fer saber a aquesta persona o al representant legal d'aquesta entitat el contingut de la queixa o la reclamació esmentades, perquè trameti un informe escrit al respecte en el termini màxim d'un mes.
6. En cas que hagin transcorregut els terminis assenyalats als apartats 4 i 5 anteriors sense que les persones o entitats requerides hagin tramès l'informe escrit, el raonador del ciutadà s'hi ha d'adreçar novament per recordar-los la necessitat de fer-ho.
7. Si, malgrat haver-s'hi adreçat per segona vegada, les persones o entitats requerides no trameten l'informe escrit, o si aquest informe és incomplet o insuficient, el raonador del ciutadà ho ha de fer constar en els informes anuals o extraordinaris que elabori, i pot fer públics la identitat i el càrrec, o la denominació de les persones o entitats de què es tracti.
8. Una vegada conclosa l'enquesta, el raonador del ciutadà ha d'informar del resultat de les investigacions que ha portat a terme la persona que hagi fet la queixa o la reclamació, i la persona o entitat pública o privada que n'hagi estat destinatària.

Capítol III. Mitjans materials i personals

Article 18. *Organització interna*

1. Els mitjans materials i personals necessaris per a l'exercici de les funcions del raonador del ciutadà són facilitats pel Consell General, dintre de les seves previsions econòmiques.
2. El raonador del ciutadà designa el personal col·laborador i el personal al servei de la institució que encapçala, d'acord amb el pressupost aprovat pel Consell General.
3. Correspon al raonador del ciutadà establir les normes en matèria de personal, funcionament i règim intern de la institució que encapçala, d'acord amb les disposicions d'aquesta Llei.

Títol III. Relacions amb altres poders i autoritats

Capítol I. Deure de col·laboració

Article 19. *Deure de col·laboració*

1. Totes les persones o les entitats públiques o privades estan obligades a col·laborar amb el raonador del ciutadà en la tramitació de les queixes i les reclamacions que se li plantegin.
2. El compliment d'aquesta obligació de col·laboració s'ha de fer en els terminis més breus possibles i, en tot cas, dins els terminis assenyalats a l'article 17, apartats 4 i 5, d'aquesta Llei.
3. El raonador del ciutadà pot tenir accés a qualsevol informació relativa a l'assumpte que sigui objecte de l'expedient que hagi iniciat, llevat de la informació que tingui caràcter reservat d'acord amb les lleis aplicables.

Capítol II. Resolucions

Article 20. *Advertiments, recomanacions, recordatoris i suggeriments*

1. En l'exercici de les funcions que té encomanades, el raonador pot formular a les persones o les entitats públiques o privades els advertiments, les recomanacions, els recordatoris dels deures legals que tenen i els suggeriments perquè adoptin unes mesures determinades. En tots els casos, aquestes persones i entitats estan obligades a respondre per escrit en un termini no superior a un mes.

2. Si l'advertiment, la recomanació, el recordatori o el suggeriment concerneix una administració pública o qualsevol altra entitat o organisme públic, i el seu cap o responsable no pren les mesures adequades al respecte, o no informa de les raons per les quals no s'han adoptat aquestes mesures, el raonador del ciutadà pot fer saber al superior jeràrquic que correspongui els antecedents que concorrin i l'advertiment o la recomanació fets. Si malgrat això no s'obté una justificació adequada, el raonador del ciutadà ho fa constar en els informes anuals o extraordinaris que elabori.

3. Si l'advertiment, la recomanació, el recordatori o el suggeriment concerneix una persona o entitat privada, i aquesta persona o el representant legal d'aquesta entitat no pren les mesures adequades al respecte, o no informa de les raons per les quals no s'han adoptat aquestes mesures, el raonador del ciutadà ho fa constar en els informes anuals o extraordinaris que elabori.

4. Si en l'exercici de les funcions que té encomanades el raonador del ciutadà constata que hi ha indicis de la comissió d'infraccions administratives o penals, ho fa saber a l'autoritat administrativa competent o al Ministeri Fiscal, respectivament.

Capítol III. Relacions amb el Consell General

Article 21. *Presentació de l'informe*

1. El raonador presenta anyalment, en una sessió ordinària del primer període de sessions del Consell General, un informe detallat de les seves actuacions.

2. El Consell General, a proposta del síndic general, determina la forma en què s'ha de debatre l'informe del raonador.

3. El raonador pot ser requerit perquè comparegui davant del Ple del Consell General o davant la Comissió que aquest designi per debatre els informes presentats.

4. El raonador pot ser requerit, en qualsevol moment d'acord amb el procediment establert en el Reglament del Consell General, per una Comissió Legislativa Permanent o pel Ple del Consell General perquè comparegui per informar d'afers de la seva competència.

Article 22. *Informes*

1. En l'informe anual, el raonador del ciutadà pot fer constar les persones o les entitats públiques o privades que han desatès els seus advertiments, recomanacions, recordatoris o suggeriments.

2. L'informe anual ha de versar sobre totes les matèries relatives a les funcions que té encomanades el raonador del ciutadà, i ha de fer menció de la tasca general que ha portat a terme i dels casos en què ha treballat individualment.

3. El raonador del ciutadà pot suggerir que es promoguin i adoptin reformes legals o reglamentàries en les matèries relatives a les funcions que té encomanades.

4. El raonador del ciutadà pot proposar en l'informe anual les modificacions d'aquesta Llei que consideri convenients per facilitar i millorar el funcionament de la institució que representa. Aquestes propostes no poden concernir, però, els requisits de nomenament del raonador del ciutadà.

5. En casos d'urgència i importància, el raonador del ciutadà pot presentar informes extraordinaris que són debatuts en la forma que decideixi el Consell General.

6. El Consell General ha de publicar els informes del raonador del ciutadà al Butlletí del Consell General, sense perjudici de les altres formes de publicació que es puguin establir.

Disposició transitòria (Llei de creació i funcionament del raonador del ciutadà, del 4 de juny de 1998)

En els termes previstos en la present Llei el Consell General nomenarà el primer raonador del ciutadà, dintre dels tres mesos següents a la seva entrada en vigor.

Disposició final (Llei de creació i funcionament del raonador del ciutadà, del 4 de juny de 1998)

Aquesta Llei entrarà en vigor el mateix dia de la seva publicació al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Disposició final (Llei 79/2010)

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Disposició final primera (Llei 26/2017)

S'encomana al Govern que en el termini màxim de tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei publiqui al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra el text consolidat de la Llei de creació i funcionament del raonador del ciutadà, del 4 de juny de 1998, que inclogui les modificacions introduïdes fins ara en aquesta Llei, i que afegeixi un títol a cadascun dels articles que no hagin estat modificats per aquesta Llei.

Disposició final segona (Llei 26/2017)

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de ser publicada al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.